

Tordas Értékei

Tordas Értékmegőrző-fejlesztő és Kulturális Közhasznú Egyesület lapja
2007. november • honlap: www.tordas-ert.hu • e-mail: info@tordas-ert.hu • I. Évfolyam 8. szám

www.tordas.hu: "Október 17-én tűz volt az iskolában.

A károk elhárítása összefogást igényel. Pénzzel és munkával lehet támogatni a helyreállítást."

AZ ÖSSZEFOGÁS TŰZKERESZTSÉGE

A tűz kitörésekor, az iskolához érkezettek láthatták, hogy nagy szerencsénkre emberi áldozatot nem követeltek a lángok, és a velük együtt terjedő füstáradat, de az épületben keletkezett kár helyreállítása mindenkitől megfeszített munkát és nagylelkűséget kíván.

Az önkormányzat gyors felhívása nyomán, nem csak a falu, de lelkes közvetítőknél köszönhetően, az egész ország megmozdult. Szinte mindenki részt vett az üszkös romok tantermekké változtatásában. A sokszor megkondított, a falu kettészakadását zengő harangok elhallgattak, és az igazi összefogás dolgos hangjai hallatszottak. Sajnos a hivatalos források kommunikációs gyorsvonata-talán vágányzár miatt- elakadt, így nem tudunk beszámolni, az adományok, felajánlások és a biztosító részéről érkező kárenyhítés pontos összegeiről, de ígéretet kaptunk, hogy a kaotikus helyzeten túllépve mielőbb tájékoztatást kaphatunk felajánlásainkról.

Felsorolni sem lehet mindenkit, aki segített, akár a két keze munkájával, akár pénzzel, akár kapcsolatainak gyors mozgósításával. Ezért nézzük inkább az eredményeket! Az október 17-én használatatlanná vált iskola, november 12-én újra fogadhatja a tanulni vágyó nebulók nagy részét.

Tudomásunk szerint november 18-án az iskola tanárai és tanuló szerelnének, egy rendezvény keretében belül köszönetet mondani mindenkinek, aki segítőkészségéről tanúbizonyságot tett.

Egyesületünk tagjai, és lapunk is igyekezett kivenni a részét ebben az igazán eredményes helyreállításban. Mi is szeretnénk megköszönni mindenkinek, aki magáénak érezte az ügyet, és tetteivel, adományaival, erősítette Tordas legendás összetartását.

(bedi)

Sztrányay Miklós
ÁLDOMÁS ÉS BÚFELEJTŐ
(HAIKU II.)

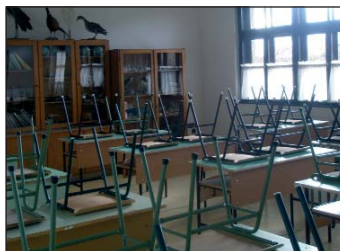
NEM AZ A
MULASZTÁS

HA NEM
ÉPÍTESZ

DE

HA

SOKAT
ENGEDSZ

FOGYATKOZNAK AZ UTCAI FÁK!!!

Az elmúlt évtizedekben, a faluban több ezer fa került elültetésre. Az utcákra, követve a régi tordasiak, de főleg Dr. Grím Lóránt főorvos kezdeményezését, került a külterületi utak mellé, került a zártkertekbe, a temetőbe. A természet sem tagadta meg önmagát, ezért ott, ahol az ember engedte, fák bújtak ki a földből és nőttek nagyokká.

Településünkön már a Hangya Szövetkezet idején kezdetét vette a közterületek fákkal, sövényekkel történő betelepítése.

Kezdetben a Hangya Szövetkezet diófákat ültetett, amelyből még néhány még ma is megtalálható. A múlt század ötvenes éveinek végén a helyi Vöröskereszt Szervezet és a körzeti orvos kezdeményezésére meggyfák és sövények kerültek az utcára. A sövény elsősorban a poros földutakon keletkezett por megkötését, szűrését volt hivatott szolgálni (sajnos ma már kevés van belőle a közterületen, mert eléggé munkaigényes, esztétikus gondozása), míg a meggyfák a kedvező talaj és éghajlati viszonyok miatt hasznot is nyújtottak az itt élőknek.

A Vöröskereszt helyi szervezete és a tanács, annak tagjai, élén Toman József tanácselnökkel, Tordas és Gyúró községek közterületein felújította a meggyfákat és újakat telepített a lakosság teljes megelégedésére. Az 1980-as évek elejére településünkön az országban fellelhető összes meggyfajta megtalálható volt, mintegy génbankot alkotva, tavaszi virágzásuk esetén gyönyörködtetve az itt élőket és ide utazókat.

A Gyúróval közös termelőszövetkezet 1970-es években végzett külterületi meliorációs munkálatai során több száz hektáros mező-

Folytatás a 2. oldalon...

gazdasági táblák alakultak ki, de ezzel együtt nagyon sok dűlőút és fásor szűnt meg. A kivágott fák pótlására a tsz., az arra alkalmas területeken fásításokat, erdősítéseket végzett, így a korábban már általuk telepített erdőkkel a települések fás állománya jelentősen megnőtt.

"Öregjeink" tehát ültettek fákat, sövényeket, bokrokat, virágokat. Mi az utódok pedig nem a kellő megújítással törődünk, hanem a pusztítással.

Mert mi történt tavasszal? Hol az önkormányzat közmunkásai (már nem karbantartók), hol az áramszolgáltató helyett dolgozó "szakbarbárok", hol pedig éppen maga a lakos, aki előtt a fa van, irtotta a közterületünk díszzeit. De ki engedte, ki kötelez pótlásra? Van, aki azért vágta ki maga előtt a fát, mert zavarta boltja érvényesülését, van aki azért, mert a fa gyógyíthatatlan beteg lett, vagy kiszáradt, van aki azért, mert egyszerűen csak ártani akart.

Folytatva: Mert mi történt a nyáron? Az elmúlt években telepített fák metszésének elmaradását követte a locsolás elmaradása. Ez elég sok fa pusztulását okozta!

Az önkormányzat immár hét éve rendelkezik olyan fásítási tervvel (készítette: Bottáné Böröczffy Erzsébet), amely a tervszerű felújítást, pótlást hivatott rendezni. E terv jelenleg is él, rendelkezéseit, mint érvényes testületi határozatot, eddig alkalmazta a hivatal.

Az önkormányzat jelenlegi vezetése félvállról veszi e fontos feladatot is, mint akinek kisebb gondja is nagyobb annál, semhogy a meglévő fák védelmével, szükség szerinti pótlásával foglalkozzanak.

Ha feltennénk a kérdést: mennyi fát, bokrot ültetett az önkormányzat 2007-ben, mi lenne a válasz? A főtérre egy emlékfá és slussz. Ez bizony édeskevés.

A fák, bokrok ültetése nem pénz kérdése! Szervezés, összefogás és a lakosság segítségének megszerzése kell hozzá!

A falu utcáira és közigazgatási területére ültetett fák, bokrok a falu értékei, amelyek között védett fák is vannak. Ennek az értéknek a megőrzése mindannyiunk kötelessége és gyermekeink, unokáink iránti felelőssége.

(Márki)

KÉRDÉS, VÁLASZ, MOSOLY

Sok, a falu sorsát hosszú időre meghatározó esemény zajlott le mostanság, rengeteg gonddal, bajjal és felelősséggel járó döntést kellett meghoznunk. Millió kérdés, és kétely merülhetett fel a fejekben. A lakosság eddig esetleg érdektelen tagjai is részeseivé kívántak válni ezeknek a nehéz döntéseknek. Ébredéseknek lehettünk tanúi. Mély közönyös álomból felriadó emberek tenni akarása jött segítségül, az eddig is keményen munkálkodók eredményeihez. A közösséghez tartozás, melengető érzésére cserélték fel a magányos mókus kerékpörgető életmódját. Példában nem volt-szerintem nem is lesz- hiány. Mindenki ismerheti azokat az embereket, akik minden haszon, és számításmentesen próbálnak egy élhetőbb faluképet festeni, erre a sokszor átmázolt vásznunkra. Jönnek, mennek, intézkednek, mindenhol ott vannak, mindenről tudnak, mindenkit ismernek, és mindenki ismeri őket. Amikor őket látjuk, ahogy hatalmas hevülettel próbálnak jót és jól tenni, nem is gondolnánk, hogy mennyi tétova gondolat húzódik, a határozott cselekedetek mögött. Nekünk, akik még ki sem töröltük rendesen a közöny csipáját álmos szemünk sarkából, nem csak néznünk, de látnunk is kell. Átlátni, hogy bizonytalanságunk nem hiba, sőt segítségünkre is lehet abban, hogy ne egy oldalról szemléljük az elénk tornyosuló problémákat, saját elménk rendbetételével járjuk körbe, és minden szegletében keressük a megoldást. Rajtam is erőt vesz a pánik, hogy vajon a szívem diktálta, nagy szavakkal kövezet úton induljak, vagy az eszem kifundálta, simára gyalult ösvényen kerítsem be a gondokat. Plusz teherként nehezedik elmélkedésemre az, amit a régóta a faluért dolgozók példáján is láthatok, hogy tevékenységük gyümölcsét az idő érleli be, és a későbbiekben kerül osztályozás-

ra. Évek múltán ítéltetik meg minden döntésük, még a legkihívatóbb helyzetek megoldásainak is évtizedek múltán láthatják meg a helyességét.

Tapasztalatlan töprengéseink, megoldássá válhatnak, egy-egy helyes kérdés feltételével. Ők, akik jelenlétükkel is biztosságot és tiszteletet sugároznak, mindig hajlandóak megosztani azt a mindennapos tudományukat, amivel felvértezve legalább arra rávilágíthatnak, hogy miként próbálkozunk segíteni a számunkra oly fontos településünknek.

Sajnos immár egy éve, hogy valakihez, aki nem csak sok választ tudott, de rengeteg kérdést is hallott már, nem fordulhatunk segítségért. Nem hallgat végig minket, azzal a végtelen türelmével, nem láthatjuk az arcán azt a töretlen biztató mosolyt, amire a legnagyobb rohamunkában is szakított időt. Nem mondhatja el nekünk, hogy kihez, hogy érdemes viszonyulni, kiből hogy lehet kihozni a tőle elvárható legjobbat. Dilemmáink libikókájára sem teszi rá tapasztalatának mázsás pihetollát, pedig talán ennyire még soha nem lett volna szükség arra, hogy egy felé billenjen a hinta. Kéne ő, hogy gondolatainkban a sajátjaira ismerjen, és tetteinkben az övéit köszönthessük. Sokszor gondolok, arra, egy cikk megírásánál, rendezvény szervezésénél, akció tervezésénél, hogy vajon Józsi, mit szólna, és legfőképpen mit rakna hozzá abból, ami ő maga volt? Ha még egyszer beszélhetnénk, akár csak egy órácskát is, sok léleknyugtatóval tudna ellátni minket, de ez sajnos lehetetlen, de hiszem, hogy akárhol is legyen minden lépésünket, figyeli. Hiányát tiszteljük azzal, hogy a távolból is hallgatunk rég kimondott szavaira!

Toman József emlékére!

(bedi)

LEHETŐSÉG A FALUNAK - AZ ELSŐ MAGYAR EGÉSZSÉGFALU 2007-TORDAS

Egyesületünk szeretne alternatívát nyújtani, és egy élhetőbb jövőképet lehetőségét kidolgozni.

Európai Unió tagságunk óta lehetőség van arra, hogy pályázatokon keresztül komoly uniós forrásokhoz juthassunk, betegség-megelőzés, azaz egészségünk megővésének érdekében.

Magyarország lakosságának megromlott egészségügyi állapotát rengeteg, hazai és külföldi felmérés bizonyítja, ezek a tények hívtak életre egy olyan testi és lelki egészséget megővni kész modellt, mint amilyen az Egészségfalu modellje. Tordas ideális fekvésével, és remek paramétereivel jó eséllyel indulhat, az Egészségfalu címért, a kiírt pályázaton. Legyen Tordasból Egészségfalu, az első Magyarországon, egy egészségmegőrző mintaközpont, amelynek remélhetőleg sok követője lesz szerte az országban!

A projekthez javasolt beruházások.

Egészségház építése, a következő funkciókkal:

1. Reformkonyha és étkezési tanácsadó központ.
2. Fogyókúra központ.
3. Sportközpont. (Torna és fitness terem, bowling pálya, squash, 20m-es fedett uszoda)
4. Lovarda, tenispálya. (már meglévő!)
5. Drog prevenció központ.
6. Lakossági szűrő központ.

7. Dohányzásról leszoktató központ.

8. Kulturális és közösségi programok. (kb. 100 fős színházterem)

9. Étterem (kizárólag egészséges ételekkel)

10. Biokertészet, biopiac

Az Egészségház Komplexum ("Egészség-sziget"), részben az "Első Magyar Egészségfalu 2007-Tordas" Közalapítvány önerejéből, melyet elképzeléseink szerint, az önkormányzattal karöltve, neves és tőkeerős befektetők bevonásával hozna létre az egyesület, és részben a kistérségi támogatások céljára megpályázható uniós támogatásból épülne fel.

Működtetés: A különböző funkciókat ellátó központokat a közalapítvány bérbe adná, az ebből származó bevételeket az alapítvány kuratóriuma kezelné, és fordítaná a település és az intézmény további fejlesztésére!

Jövőkép: Sikeres forrásteremtéssel, az Egészségház Komplexum 2009 végére megépülhetne. 2010-2011-ben ha az egyes funkciók az elvárt módon működnek - a kellő médiatámogatás megszerzésével, Tordas új arcot kap, megismerik, híressé válik, így további hasonlóan jó célú tőke beáramlása is várható! Terveinket, már az önkormányzat illetékes vezetői elé tártuk, kértük segítségüket, támogatásukat. Hiszen a beruházás megvalósításához az ő bejegyzésükre, együttműködésükre is szükség van!

TORDAS MINTAFALU HELYI SZERVEZŐJE: PODHRADSKZY JÁNOS (1876-1950)

Tordas mintafalu helyi szervezőjének és éltetőjének markáns arcát, magyaros bajuszát, életet sugárzó tekintetét idézzük fel.

Podhradszky János 1876-ban született Tordason. Édesapja Podhradszky János családjával itt élt és tanított Tordason, édesanyja Lanstyák Ludmilla. Iskoláit Tordason kezdte. Gimnáziumba Bonyhádon és Sopronban járt. Sopronban végezte el a teológiát is, majd Jenában tanult tovább.

Lelkipásztor működését Szarvason kezdte, ahol lelkész-elődjének, öröklékű Tessedik Sámuelnek törhetetlen, szívós akaratát, családokat boldogító munkáját ismerhette meg.

1903-ban a Szentetornyán megalakult Egyházközség hívta meg lelkészének. Itt nősült meg. Felesége Dankó Ilona, Dankó Sámuel szarvasi igazgató tanító, és Brózik Amália leánya, négy gyermekük született. 1907-ben a tordasi gyülekezetet őt, a helyi evangélikus tanító fiát, szülőfalujába hazahívta, a megüresedett lelkészi állásra. Majd később a Fejér-Komáromi-Egyházmegye esperesének választották meg.

Podhradszky János 36 évig szolgált a tordasi gyülekezetben.

Az egyházi élet hosszú időre emlékezetes eseményeket őriz meg lelkészsége idejéről. Templomtatarozás, harangszentelés, lelkészlaképítés, hősi emlékmű-avatás. Ennyi minden eddig még egy tordasi lelkésznek sem jutott osztályrészül. Az eredmények ugyanannyi, sőt több részfeladatot követeltek, munkát és fáradságot.

Tessedik példája nyomán vallotta, hogy a jó pásztor nem elégszik meg az ige hirdetésével, hanem maga is részt vállal a küzdő emberek hétköznapijaiból, hogy bajaikat, gondjaikat jobban megértve a jobb sors meg-alapozását.

A szövetkezeti mozgalom tiszta szívű apostola volt. Szava és keze munkája nyomán rendezett falu, mintagazdaság, intézmények nőttek - s ő megmaradt szegénynek és szolgának. Gazdasági munkásságának koronája Tordas szövetkezeti mintafalu volt.

Számos polgári és egyházi tisztséget viselt. A Hangya, hitel- és tejszövetkezet vezetése szaporította a teendőit. "A gyanú nem kezdhet ki, mert esetleges tiszteletdíjról közgyűlésen határoztak, akkor is, amikor megá-lapítása kifejezetten az igazgatóság hatáskörébe tartozott. Házvétel, építkezés meg nem történt a tagok meg-kérdezése nélkül. Így alakult ki az egyetértő együtt-működés, vezetők és vezetettek között, aminek döntő jelentősége volt abban, hogy a községet szövetkezeti mintafalunak választották."

Áldozatos munkájáért 1938-ban a legfelsőbb elismerés jeleként "Signum laudis" kitüntetést kapott. Még életében gyönyörködhetett fáradozásainak gyümölcseiben, híveinek és falujának felemelkedésében.

Toman Ilona

Koren Emil és Péter unokák visszaemlékezéseit és a képeket Toman József gyűjtötte.

UTÁNA JÁRTUNK

- Olvasóink hallották, mi rákérdeztünk -

A Danubius Csili csapata

A közelmúltban történt iskolai tüzesetet kapcsán több olvasónk is jelezte, hogy hallotta a Danubius Rádió, nagylelkű, bennfentes hevületű adománygyűjtő akcióját. Sokan kérdezték, hogy kinek a révén figyelt fel kis falunk-szó szerint- égető problémájára egy országos rádióállomás?

Majerné Varga Zsókat -tordasiaknak Erzsike- kérdeztük, a tragédia szélén táncoló eset média visszhangjáról.

A Danubiusnál gyakornokoskodó Zsóka elmondta, hogy az események anyagi kilátástalansága -ahogy minden helybélitől is azonnali segítségnyújtásra sarkallta. Mint tudjuk, mindannyian igyekeztünk lehetőségeinkhez mérten támogatni a szerencsétlenül járt intézményt és a benne tanuló gyermekeinket. Számára egyértelmű, volt, hogy a köztájékoztatásban szerzett kapcsolatait próbálja mozgósítani az ügy érdekében. Az iskola vezetésével egyeztetve, vette föl a kapcsolatot a népszerű adó hírigazgatójával Fülöp Attilával, aki azonnal lépett, és beindította az akciót! A reggeli "sztársávban" sugárzott Csili című műsorban, külön SMS-számot tartottak fenn az adakozni kívánó hallgatók számára. Elidegenedettek hitt világunk megcáfolásaként, magánemberektől, és cégektől egyaránt érkeztek az adományok. A Danubius zseniális szakemberei és műsorvezetői előadásukkal napokra terelték a jó szándékú hallgatók figyelmét a tordasi nebulókra. November 5-én a Danubius Csili delegáltjai személyesen hozták el, az összegyűlt közel 4 millió forint, és a számtalan tárgyi felajánlás egy részét. A jó kedvű, kis csapatot, sajnos a Három Királyoknak is sorsául jutott szerény fogadtatással üdvözölte az iskola és a falu hivatalos vezetése. A Csárdában már csak Zsikevel beszélhették át a történeteket. Köszönjük, a Danubius segítségét, és köszönet illeti, Erzsikét, aki eljuttatta kérésünket a megfelelő helyre.

(bedi)

Kiadja: Tordas Értékmegőrző-fejlesztő és Kulturális Közhasznú Egyesület
Felelős kiadó: Cifka János
Szerkeszti: a szerkesztőbizottság
Honlap: www.tordas-ert.hu
Megjelenik: 600 példányban

Ingyenes!

Egyesületi hírek

A tájház építési engedélye megszületett. A jogerőre emelkedés után - várhatóan, november végén- lehet megkezdeni a tényleges munkát. Az időjárás függvényében, még idén az alapozást el lehet készíteni. A tervezett ünnepélyes alapkövetételre,- az időpontját majd később közöljük, szeretnénk mindenkit meghívni, akit az ügy érdekel.

(Cifka János)

Internet, fórum

Lelkes fórumozóink létszáma elérte a 68 főt, ebből aktív felhasználó (akik már írtak hozzászólást) 39 fő. Ezúton is bízunk mindenkit, hogy írjon, ossza meg véleményét a fórumon. A hozzászólások száma meghaladta a bűvös 1000-et. Új témával is bővült fórumunk. A már említett Internet-Számtech topic mellett megnyitottunk egy Pecás Dumák (Minden, ami horgászat.) témát is, ahol a horgászat szerelmesei oszthatják meg tapasztalataikat, élményeiket egymással. Jó fogást nekik. Továbbra is várjuk témajavaslatokat privát üzenetben az admin, illetve a moderátorok felé. **Kívánunk mindenkinek kellemes időtöltést fórumunkon.**

(www.tordas-ert.hu csapat)

ISMÉT TŰZ VOLT TORDASON

Egy kétéves kisfiút nem sikerült kimenteni, a család segítségre szorul. Az önkormányzat a Petőfi utcai lakásban helyezi el őket, de mivel mindenük odaveszett, össze kell fogunk a megsegítésükre!

Ruhát a katolikus egyháztól kapnak, minden másra szükségük van az újrakezdéshez. A legjobban akkor tudunk segíteni, ha valaki minden felajánlásról tud, és az egészet kézben tartja. Ezt a feladatot a következő napokban Teszár Tamás alpolgármester látja el...

Ha bármivel segíteni tud, kérem hívja Czuczor Bernadettet a 30/640-2346 telefonszámon!

Az eddig gyesen lévő agrármérnök apukának Budapest és Székesfehérvár körzetében állást keresünk.

Pénzadományát kérjük utalja a család bankszámlájára:

OTP 11773171-04627360

Boldizsár József és Földvári Erzsébet

